

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Ф.А. Трішин

“_____” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища»

Ступінь бакалавр

Факультет Нафти, газу та екології

Кафедра екології та природоохоронних технологій

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни
«Основи екологічної культури»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма Навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 18 «Виробництво та технології»(шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 183 «Технології захисту навколишнього середовища» (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й 1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _ реферат _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й 1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Ступінь бакалавр	Лекції	
		18 год. 4 год.	
		Практичні, семінарські	
		18год. 2 год.	
		Самостійна робота	
		54 год. 84 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		10 год. 10 год.	
Курсовий проект (робота)			
- -			
Вид контролю:			
Залік Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30%, для заочної форми навчання -15%.

2. Заплановані результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Основи екологічної культури» є отримання знань з екологічної культури фахівців харчової промисловості та формування навиків щодо проведення екологічної пропаганди серед різних верств населення.

Завданням навчальної дисципліни «Основи екологічної культури» є ознайомлення студентів із основними поняттями, задачами та функціями екологічної культури, а також отримання навиків здійснення основних видів екологічної пропаганди.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- основи екологічної культури фахівців харчової промисловості;
- задачі, цілі та функції екологічної культури;
- місце екологічного виховання в становленні екологічної культури;
- способи підвищення екологічної культури населення шляхом здійснення екологічної пропаганди

вміти :

- використовувати знання екологічної пропаганди при підготовці лекції-презентації для школярів та статті на екологічну тему;
- застосовувати отримані знання при розробці профорієнтаційного рекламного матеріалу для абітурієнтів;
- розробити екологічний проект місцевого або глобального характеру з метою підвищення екологічної культури населення

3. Зміст навчального матеріалу дисципліни

Змістовий модуль 1.

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА СТАЛІЙ РОЗВИТОК.

Тема 1. Екологічна культура та екологічне виховання. Предмет, об'єкт і завдання екологічної культури, історія розвитку, як науки, поняття та функції екологічної культури.

Тема 2. Екологічна просвіта та її роль у формуванні екологічної культури. Алгоритм екологізації наукового пізнання.

Тема 3. Екологічна пропаганда. Екологічний аншлаг. Різновиди екологічної пропаганди та засоби її посилення. Поширені пастки при проведенні екологічної пропаганди.

Тема 4. Екологічна культура, як складова сталого розвитку. Технологія та алгоритм ноосферного переходу. Функції екологічної освіти та виховання в процесі екологізації наукового пізнання.

Тема 5. Екологічна деонтологія. Об'єкт, предмет та функції деонтології. Мета та завдання екологічної деонтології.

Тема 6. Екологічна деонтологія, як спосіб формування екологічної культури. Теоретична та навчальна форми розвитку екологічної деонтології. Зміст внутрішньої інтелектуальної та емоційної діяльності особистості у процесі екологічного виховання.

Тема 7. Система екологічних цінностей. Система екодеонтологічних знань. Система екодеонтологічних компетенцій.

Тема 8. Зміст внутрішньої інтелектуальної та емоційної діяльності. Соціальні екологічні цінності. Групові (професійні) екологічні цінності. Особистісно-екологічні цінності.

Тема 9. Завдання екологічної деонтології. Формування нової системи екологічних морально-етичних норм та принципів. Розробка системи філософсько-методичної допомоги.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА СТАЛІЙ РОЗВИТОК													
<i>Тема 1. Екологічна культура та екологічне виховання.</i>	12	2	2	-	2	18	10	2	-	-	2	8	
<i>Тема 2. Екологічна просвіта та її роль у формуванні екологічної культури 1</i>	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10	
<i>Тема 3. Екологічна пропаганда</i>	10	2	2	-	2	6	10	-	-	-	2	10	
<i>Тема 4. Екологічна культура, як складова сталого розвитку.</i>	10	2	2	-	2	6	10	2	2	-	-	6	
<i>Тема 5. Екологічна деонтологія</i>	11	2	2		2	7	10	-	-	-	2	10	
<i>Тема 6. Екологічна деонтологія, як спосіб формування екологічної культури</i>	10	2	2		-	6	10	-	-	-	-	10	

<i>Тема 7. Система екологічних цінностей</i>	11	2	2		2	7	10	-	-	-	2	10
<i>Тема 8. Зміст внутрішньої інтелектуальної та емоційної діяльності</i>	9	2	2		-	5	10	-	-	-	-	10

Тема 9. Завдання екологічної деонтології	8	2	2		2	4	10	-	-	-	2	10
--	---	---	---	--	---	---	----	---	---	---	---	----

Разом за змістовим модулем	30	4	4			22		-	-	-		
Усього годин за навчальний рік	90	18	18		10	54	90	4	2	-	10	84

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання
1	Оволодіння навиками екологічної пропаганди Підготовка лекції – презентації або статті для сайту кафедри, орієнтованих на школярів 9-11 класів	4
2	Оволодіння навиками екологічної пропаганди Підготовка листівки - флаєра для випускників шкіл	4
3	Оволодіння навиками екологічної пропаганди Підготовка постеру на екологічну тему	5
4	Оволодіння навиками екологічної пропаганди Підготовка екологічного проекту з метою підвищення екологічної культури населення або збільшення кількості абітурієнтів на екологічних факультетах	5

Усього годин 18

8. Самостійна робота

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин
		Денна заочна
1	Опрацювання лекційного матеріалу	16\4
2	Підготовка до практичних занять	10\4
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	18\64
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	10\12
Разом з дисципліни		54\84
Підготовка та складання контрольних заходів		4

9. Індивідуальні завдання

ІНДЗ виконується студентом після узгодження його теми з викладачем з виконанням наступних вимог:

- дотримання вимог до оформлення та структури наукової роботи (25 % оцінки);

- глибоке самостійне опрацювання розглянутого матеріалу з використанням достатнього переліку інформаційних джерел (50 % оцінки)

- завершеність виконаної роботи (10 % оцінки);

- вміння представити виконану роботу перед аудиторією (15 % оцінки).

Студент обирає по одній темі реферату з кожного змістового модуля. Перелік тем індивідуальних науково-дослідних завдань наведено нижче.

№	Назва індивідуальної самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями (ЗМ)
		ЗМ1
	Індивідуальне науково-дослідне завдання по змістовому модулю 1	10
1)	Відповідальне ставлення до навколишнього середовища	
2)	Професія, приречена на затребуваність	
3)	Ми є те, що ми їмо	
4)	Сміття та його утилізація	
5)	Глобальні проблеми сьогодення	
6)	Зв'язок людини та природи	
7)	Що я можу зробити для збереження свого здоров'я?	
8)	Чому я обрала своєю професією професію еколога	

10. Методи навчання

- Проблемне навчання з використанням продуктивно-пошукових діалектичних методів, істотним проявом якого є дослідницький характер роботи студента в процесі навчання, як альтернатива сприйняття лише готового матеріалу на лекціях.

- Програмоване навчання на основі вивчення матеріалу навчальної дисципліни певними порціями і організації зворотного зв'язку між студентами та викладачами на практичних заняттях і на лекціях.

- Методи ситуації, зокрема рішення практичних завдань – вправ при виконанні практичних робіт.

11. Методи контролю

Поточне тестування студентів на практичних заняттях, підсумковий письмовий тест (колоквіум) кожного залікового модуля і всього курсу проводиться для студентів денної форми навчання у відповідності до вимог „Положення про кредитно-модульну оцінку знань студентів з дисципліни „Основи екологічної культури”.

Підсумковий контроль здійснюється шляхом проведення підсумкового письмового тесту. Також проводяться захист завдань, що виконані під час практичних робіт, іспит.

На початку та в кінці курсу проводяться відповідно вхідний контроль знань студентів та контроль залишкових знань.

Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

Забезпечуючі дисципліни	Перелік питань
1	2
Екологічне право	<ol style="list-style-type: none">1. Які ви знаєте форми взаємодії суспільства і природи?2. Розкрийте значення екологічної функції держави.3. Охарактеризуйте екологічні права громадян, закріплені у Конституції України.4. Дайте оцінку основним напрямкам державної екологічної політики.5. Які ви знаєте міжнародні природоохоронні організації?
Техноекологія	<ol style="list-style-type: none">1 Назвіть причини екологічної кризи.2 Які ви знаєте екологічні проблеми України, м. Одеси?3 Назвіть „парникові гази” і вкажіть їх роль в атмосфері.4 Назвіть причини руйнування озонового шару.5 Що таке „паспортизація викидів”?6 Дайте поняття санітарної зони захисту.7 Які вам відомі категорії водойм?8 Джерела забруднення водного середовища.

Питання для проведення контролю залишкових знань студентів

Номер змістового модуля	Перелік питань
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічна культура в структурі сучасної культури 2. Функції екологічної культури 3. Екологічна просвіта та найголовніші аспекти у екологічному вихованні 4. Екологічна пропаганда ті її різновиди 5. Найбільш поширені пастки при проведенні природоохоронної пропаганди 6. Рекомендації щодо посилення здійснення екологічної пропаганди 7. Алгоритм екологізації наукового пізнання 8. Алгоритм ноосферного переходу Н.В. Маслової 9. Функції екологічної освіти та виховання 10. Екологічна культура як складова сталого розвитку 11. Екологічна деонтологія. Об'єкт екологічної деонтології. 12. Предмет екологічної деонтології 13. Функції екологічної деонтології 14. Мета та завдання екологічної деонтології 15. Що повинно передбачати формування екологічно зорієнтованої особистості? 16. Зміст внутрішньої інтелектуальної та емоційної діяльності 17. Що має стати результатом опанування екологічної деонтології? 18. Соціальні екологічні цінності 19. Групові (професійні) екологічні цінності 20. Особистісно-екологічні цінності 21. Система екодеонтологічних знань 22. Система екологічних компетенцій

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтингова система ОНАХТ – 100-бальна.

Робоча навчальна програма повинна передбачати розподіл цих балів у кожному змістовому модулі за видами контролю, в т.ч. за самостійною та індивідуальною роботою студентів.

Вивчення кожного змістового модуля завершується оцінкою.

Оцінка залікового кредиту (тобто оцінка з дисципліни за семестр) визначається за формулою

$$O_{\Sigma} = \frac{\sum_{i=1}^m M_i}{m},$$

де O_{ij} – оцінка залікового кредиту;

M_i – оцінка за i -й змістовий модуль залікового кредиту;

m – кількість змістових модулів у заліковому кредиті.

Якщо вивчення дисципліни протягом семестру завершується *заліком*, то позитивна оцінка за змістовий модуль повинна бути в межах *80 – 130 балів*.

Якщо вивчення дисципліни протягом семестру завершується *іспитом*, то позитивна оцінка за змістовий модуль повинна бути в межах *90 – 150 балів*.

Однакові види роботи студентів обох форм навчання повинні оцінюватись однаковими оціночними балами, помноженими на відповідну кількість робіт. Виняток становить оцінка виконання індивідуальних завдань (контрольних робіт), що пояснюється суттєвою різницею їх змістів та обсягів – значно більших у заочників.

Кількість модулів обох форм навчання повинна бути однаковою. Якщо кількість контрольних робіт заочників менша, ніж кількість модулів, зміст контрольної роботи розбивається відповідно до кількості модулів.

Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів наведено в таблицях 9 та 10.

Таблиця 9. Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min	max	денна			заочна		
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max			min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 семестр (номер семестру)								
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. Екологічна культура та сталий розвиток								
Робота на лекціях	-	-	9	-	-	4	-	-
Виконання лабораторних робіт	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичних / семінарських заняттях	2	3	9	18	27	2	4	20
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	3	5	10	15	8	16	30
Підготовка до практичних занять						-	-	-
Виконання індивідуальних завдань	2	3	6	12	18	1	9	9
Проміжна сума	-	-	-	40	60	-	29	59
Рейтинг за творчі здобутки	-	10	-	0	10	-	0	10
Модульний контроль (колоквіум)	20	40	-	18	30	-	24	30
Контроль результатів дистанційного модулю	2	10	-	2	10	-	7	11
Оцінка за змістовий модуль 1			60...100			60-100		

Таблиця 10. Відповідність оцінки знань студентів за різними шкалами.

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ОНАХТ з підсумком	
		іспит	залік
A	відмінно	150 – 131	130 – 121
B	дуже добре	130 – 121	120 – 111
C	добре	120 – 111	110 – 101
D	задовільно	110 – 101	100 – 91
E	достатньо	100 – 90	90 – 80
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	89 – 60	79 – 40
F	незадовільно з обов'язковим додатковим навчанням	59 – 0	39 – 0

13. Методичне забезпечення

- Електронний варіант конспекту лекцій з дисципліни «Екологічна культура фахівців харчової промисловості» (на кафедрі).
- Екологічна культура фахівців харчової промисловості. Збірник методичних вказівок до виконання практичних робіт з дисципліни «Екологічна культура фахівців харчової промисловості» укладачі: Крусір Г.В., Коваленко І.В. – Одеса. ОНАХТ, 2014. – 14 с. (на кафедрі).
- Текстовий та електронний варіанти контрольних питань по лекційному матеріалу з дисципліни «Екологічна культура фахівців харчової промисловості» (на кафедрі).
- Текстовий та електронний варіанти тестового опитування для вхідного контролю студентів з дисципліни «Екологічна культура фахівців харчової промисловості» (на кафедрі).
- Електронний варіант питань для підсумкового опитування студентів з дисципліни «Екологічна культура фахівців харчової промисловості» (на кафедрі).

14. Рекомендована література

Базова

1. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., / Основи екологічних знань: Підручник. – К.: Либідь, 1997. – 288 с.
2. Петров К.М. Общая экология: Взаимодействие общества и природы: Учебное пособие для вузов. - 2-е изд., стер. - СПб: Химия, 1998. - 352 с., ил.
3. П.С.Гуревич. Культурология. Курс лекцій. – М., 2003.
4. В.С.Крисаченко Екологічна культура: теорія і практика: Навч.посіб. – К.: Заповіт, 1996.
5. О.І.Салтовський. Основи соціальної екології: Навч.посіб. – К.:Центр навчальної літератури, 2004.
6. Г.О.Білявський та ін. Основи екології: Підручник. – Київ: Либідь, 2006.
7. П.Г.Дулін, В.В.Ковалевич. Культура екологічна. Екологічна енциклопедія: У 3 т. – Київ: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2007. Т. 2. С.

223.

8. Маєр-Абіх К.М. Повстання на захист природи від довкілля до спільносвіту [Текст] / К.М. Маєр-Абіх; наук. ред. В. Єрмоленко; пер. з нім., післямова, прим. А. Єрмоленка. – К: Лібра, 2004. – 193 с. – (Розум і суспільство). – Бібліогр.: с. 182–186.

Допоміжна

1. Матвійчук А.В. Екологічна деонтологія: філософсько-методологічна концепція. / Нова парадигма: [журнал наукових праць] / голов, ред. В.П. Бех.; Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма» – Вип. 92. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 12–20.
2. Кальной И.И. Философия права [Текст] / И.И. Кальной. – Санкт – Петербург: Юридический центр Пресс, 2006. – 259 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Звіти про науково-дослідну роботу кафедри ЕХПіВ (знаходяться у НДЧ академії та у наукових керівників тем НДР).
2. Бібліотечні та патентні фонди ОНАХТ.
3. Інтернет – ресурси про сучасний стан екологічного менеджменту:
 - 3.1. www.tcolin.ru/mc/books/emas/ch1-11.html
 - 3.2. www.tcolin.ru/mc/books/emas/ch1-3.html
 - 3.3. www.cripo.com.ua/stati/rub-8/r8-s21.htm
 - 3.4. www.5balljv.ru
 - 3.5. www.worlddecoloju.ru

Адреси бібліотек:

1. Одеська наукова бібліотека національного університету. Одеса, вул. Преображенська, 24.
2. Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького. Одеса, вул. Пастера, 13.
3. Велика Одеська бібліотека. <http://virtlib.odessa.net/>
4. Бібліотека ім. М. Грушевського. <http://www.biblio.od.ua/>

Адреси та телефони книжкових магазинів:

1. „Два слони”. Одеса, вул. Пастера, 62, тел. 23-62-18.
2. „Будинок книги”. Одеса, вул. Дерibasівська, 27, тел. 22-74-50, 22-34-73.
3. „Книги”. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 2, тел. 34-27-03.
4. Книжковий супермаркет. Одеса, вул. Дерibasівська, 14, тел. 35-84-04, 35-84-05.
5. Книжкова база. Одеса, вул. Артилерійська, 11, тел. 728-98-30.

Адреси Інтернет – клубів:

1. „Ворон”. Одеса, пр. Шевченка, 10/1.
2. “Diver”. Одеса, пр. Шевченка, 1, ДК Політех.

3. „Сателіт”. Одеса, пров. Матросова, 6. Тел: 222-876
Веб-сайт: <http://www.satellite-plus.com/cafe/>
4. „Гараж”. Одеса, вул. Канатна, 110.
5. "Mad". Інтернет-клуб, вул. Ольгіївська, 37а.
6. "Субмарина". Інтернет-кафе, вул. Преображенська, 49/51. Веб-сайт:
<http://www.submarine.od.ua/>
7. "К". Інтернет-клуб, вул. Софіївська, 26.
8. "Фараон". Інтернет-клуб, вул. 10 Апреля, 7.
9. "Клан". Інтернет-клуб, вул. Дегтярна, 22.
10. "Компьютерный клуб". Інтернет-клуб, пл. Соборна, 14.
11. "Кактус". Інтернет-клуб, вул. Янचितського, 7.
12. "Мэверик". Інтернет-клуб, вул. Піонерська, 5в.
13. "Планета Интернет". Інтернет-клуб, вул. Рішельєвська, 58.
14. "Сан-нет". Інтернет-клуб, вул. Тіраспольська, 11.
15. "SE". Інтернет-клуб, вул Прохорівська, 14.
16. "3D". Інтернет-клуб, вул. Академіка Корольова, 94.
17. "Аватар". Інтернет-клуб, вул. Валентини Терешкової, 8а.
18. "Дунай". Інтернет-клуб, вул. Польська, 8.
19. "Интернет-клуб", вул. Жуковського, 22.
20. "Net-centre". Інтернет-клуб, вул. Єкатериненська, 75.
21. ООО "Лада". Інтернет-клуб, вул. С. Ядова, 4а, тел: 34-25-69.
22. "Пирамида". Інтернет-клуб, вул. Новосельського, 21.
23. "64". Інтернет-клуб, вул. Пушкінська, 64.
24. "Stinger". Інтернет-клуб, вул. Торгова, 29.
26. " Mouse Club ". Інтернет-клуб, пер. Чайковського, 16. Тел: 715-02-19.
Веб-сайт: <http://www.cybermouseclub.com>
27. "MoUsE 2". Інтернет-клуб, гер. Сталінграда, 30 (Біля КВІНу).
28. "New Century". Інтернет-клуб, вул. Буніна, 33 (на розі
Олександрівського проспекту).
30. " @net" Інтернет-клуб, вул. Базарна, 67 (вхід з вул. Преображенської).
31. "Soldier of Fortune". Інтернет-клуб, вул. Княжеська, 40 (район Нового р-
ку).
32. "Neo Club". Інтернет-клуб, вул. Ришельєвська (Леніна), 58. Тел: 21-78-60
Веб-сайт: <http://www.neo-club.net>
33. «HaCk oFf». Інтернет-клуб, вул. Жуковського, 37а.
34. "Денвер". Інтернет-клуб, пр-т Миру/Жуковського, 33.
35. «Еретик». Адреса: вул. Льва Толстого, 11. Тел: 26-97-58.
Веб-сайт: <http://www.heretic.odessa.ua>
36. «Арена». Адреса: проспект Ак. Глушка, 8. Тел: 44-00-57.
Веб-сайт: <http://www.arena.odessa.ua>
37. «Логин». Адреса: Ак. Філатова, 40. Тел: 735-59-55.
Веб-сайт: <http://www.farlep.net/~login>